

تفاهم گازی ایران و OMV اتریش؛

تکرار تاریخ

شده که تعدادی از آنها به بهره برداری رسیده است. نظر به اینکه تفاهم نامه همکاری بین وزارت نفت و شرکت OMV در خصوص مشارکت در توسعه فاز ۱۲ این میدان است، در ادامه به جزئیات مراحل پیشرفت این فاز خواهیم پرداخت.

فاز ۱۲ پارس جنوبی

توسعه فاز ۱۲ پارس جنوبی در سال ۲۰۰۳ طی یک قرارداد بیع متقابل در بخش بالادستی و پایین دستی به شرکت پتروپارس محول شد تا پس از ۱۰ ماه مطالعات مهندسی و ۶۵ ماه کار اجرایی این فاز را به بهره برداری رسانده و روزانه ۳ میلیارد فوت مکعب گاز تولید کند. از این میزان گاز حدود ۲ میلیارد فوت مکعب آن در اختیار کارخانه مایع سازی (LNG) قرار خواهد گرفت و مابقی در صورت احداث کارخانه شیرین سازی گاز به خط سراسری تزریق می شود. واحد شیرین سازی این فاز با فازهای ۱۱ و ۱۳ و ۱۴ مشترک خواهد بود. این فاز در بخش دریایی دارای سه سکوی بهره برداری خواهد بود که هر سکو وظیفه بهره برداری از ۱۲ حلقه چاه را بر عهده داشته و گاز تولیدی این چاهها از طریق ۳ خط لوله ۳۲ اینچی به طول هر کدام ۱۵۰ کیلومتر، به منطقه ساحلی تنبک منتقل می شود.

مهندس غلامرضا منوچهری، مدیرعامل شرکت پتروپارس در خصوص میزان پیشرفت این فاز گفت: «پاکت مناقصه تأسیسات خشکی به شرکت نفت و گاز پارس ارائه شده است که این مجموعه در سه پاکت در قالب EPC (مهندسی، تأمین کالا، ساخت) تعریف شده است، که طی آن بسته اول شامل احداث ساختمانهای غیرصنعتی و مخازن (۱۵ درصد کل قیمت

ایران با دارا بودن ۱۷ درصد از ذخایر گازی جهان از جایگاه ویژه و متمیزی در میان کشورهای دارنده ذخایر گازی برخوردار است. اما سهم بازار ایران با سهم ذخایر آن هماهنگ نیست و به دلیل هزینه های بالای سرمایه گذاری در تولید و انتقال گاز به بازارهای جهانی و دوری از بازارهای مصرف، و نیازهای فزاینده داخلی، هنوز نتوانسته است جایگاهی متناسب با میزان ذخایر خود را در بازار جهانی کسب کند.

در اردیبهشت ماه امسال گام مهمی در زمینه انتقال گاز ایران به اروپا و ایجاد سهمی برای ایران در بازار گاز اروپا برداشته شد و تفاهم نامه ای بین شرکت ملی نفت ایران و شرکت OMV اتریش به امضاء رسید که در صورت تحقق آن شرکت OMV سالانه ۲/۲ میلیون تن ال.ان.جی و ۵ میلیارد مترمکعب گاز به ارزش ۳۰ میلیارد دلار از ایران خریداری خواهد کرد. با توجه به نیاز روزافزون اروپا به گاز، انتظار می رود که در نیمه دوم سال ۲۰۰۷ این تفاهمات وارد مراحل اجرایی شود، تا ضمن ایجاد یک بازار مطمئن برای ال.ان.جی تولیدی ایران، گاز ایران نیز از طریق خط لوله «تابوکو» به اروپا منتقل شود.

مخزن گازی پارس جنوبی در جنوب ایران و در آبهای خلیج فارس قرار دارد. این مخزن گازی که بزرگ ترین مخزن گازی شناخته شده جهان است، بین دو کشور ایران و قطر قرار گرفته و میزان گاز در جای آن ۱۳۰۰ تریلیون فوت مکعب تخمین زده می شود که حدود ۵۰۰ تریلیون فوت مکعب آن متعلق به ایران است و مابقی در بخش قطر قرار داد. از سالها پیش شرکت نفت و گاز پارس، فعالیت های بالادستی و پایین دستی توسعه میدان را برعهده گرفته و به منظور توسعه آن تاکنون ۲۸ فاز تعریف

در مرحله عقد قرارداد است. با احداث کامل پروژه «ایران ال.ان.جی» سالانه حدود ۱۰ میلیون تن ال.ان.جی تولید خواهد شد که با توجه به افزایش بازار این محصول، انتظار می‌رود تا با رسیدن به زمان بهره‌برداری این طرح در سال ۲۰۱۲ و تغییر رویکرد مصرف انرژی از نفت به گاز، این طرح جایگاه خاصی را در تامین نیازهای بازار جهانی داشته باشد.

با امضاء تفاهم‌نامه یاد شده بین دو شرکت ملی صادرات گاز ایران (شرکت فرعی شرکت ملی نفت) و OMV اتریش، این شرکت متعهد به خرید سالانه ۲/۲ میلیون تن ال.ان.جی حاصل از این طرح و سرمایه‌گذاری ۱۰ درصدی در آن شده، که این امر نشان دهنده نیاز شدید آبی اروپا به گاز است. در عین حال باید توجه نمود که با تغییر رویکرد قاره سبز از وابستگی صرف به روسیه و گرایش به سمت خاورمیانه برای تامین گاز مورد نیاز خود، ایران و پتانسیل تولیدی آن جایگاه مناسبی برای سرمایه‌گذاری خواهد بود، در ادامه به جوانب دیگر این رویکرد خواهیم پرداخت.

مفاد تفاهم‌نامه وزارت نفت ایران با شرکت OMV

در اوایل اردیبهشت ماه امسال خبری در صدر اخبار خبرگزاری‌ها و مطبوعات قرار گرفت و آن امضاء تفاهم‌نامه‌ای بین وزارت نفت ایران و شرکت OMV اتریش در حاشیه دوازدهمین نمایشگاه نفت و گاز و پتروشیمی بود، که طی آن مجموعه‌ای از توافقات حول محور فاز ۱۲ پارس جنوبی به ارزش حدود ۳۰ میلیارد دلار مطرح شد. در صورت تحقق این تفاهم‌نامه OMV بیست درصد هزینه‌های سرمایه‌گذاری ۴ میلیارد دلاری فاز ۱۲ پارس جنوبی را بر عهده می‌گیرد که این عدد مبلغی نزدیک به ۸۰۰ میلیون دلار خواهد بود. منوجهی در خصوص نحوه همکاری OMV و پتروپارس گفت: «OMV یک مشارکت پایاپای را با شرکت پتروپارس در مدیریت پروژه و براساس میزان سرمایه‌گذاری خواهد داشت، اما بخش عملیات تولید بر عهده پتروپارس باقی خواهد ماند. همچنین براساس این تفاهم‌نامه شرکت OMV در بخش بالادستی، مسئولیت حفاری چاه‌های این فاز را بر عهده می‌گیرد و با استفاده از نیروهای بخش حفاری شرکت پتروپارس، این بخش را مدیریت خواهد کرد.» همچنین منوجهی عنوان کرد که در اوایل خرداد ماه، تیمی از شرکت OMV برای فراهم آوردن زمینه پیشرفت اجرایی تفاهمات، به ایران خواهند آمد. مهندس غلامحسین نودزی، مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران نیز گفت: «در تفاهم‌نامه دومی که بین شرکت ملی صادرات گاز ایران و شرکت OMV منعقد شده است، OMV متعهد به خرید سالانه ۲/۲ میلیون تن ال.ان.جی از طرح «ایران ال.ان.جی» شده است.» طبق پیش‌بینی‌ها مبلغ این بخش از تفاهم‌نامه نزدیک به ۱۸ میلیارد دلار خواهد بود که در مدت ۲۰ تا ۲۵ سال اجرایی خواهد شد.

OMV هم‌اکنون در حال ساخت یک پایانه دریافت ال.ان.جی در کرواسی است که این پروژه تا سال ۲۰۱۲ به پایان خواهد رسید و ال.ان.جی ایران نیز بخشی از ظرفیت آن را تامین خواهد کرد. شرکت ملی صادرات گاز ایران که از سهامداران پروژه «ایران ال.ان.جی» است تفاهم‌نامه سومی را نیز با شرکت OMV امضاء کرده است که براساس آن شرکت OMV ۱۰ درصد از سهام پروژه «ایران ال.ان.جی» را خریداری خواهد نمود تا ضمن خرید ال.ان.جی از سهامداران این پروژه نیز محسوب شود. شاید این به دلیل نیاز OMV به داشتن تضمین از تامین این میزان ال.ان.جی از سوی ایران در آینده باشد تا علاوه بر دارا بودن قرارداد خرید، به عنوان سهام‌دار در نحوه فروش محصول نیز دخالت کرده و در صورت امکان شاید حتی زمینه برای افزایش خرید را نیز در برنامه داشته باشد.

در کنار این تفاهمات، توافقات اولیه فی‌مابین شرکت ملی صادرات گاز ایران با شرکت OMV برای خرید سالانه ۵ میلیارد مترمکعب گاز

پالایشگاه)، بسته دوم شامل احداث واحدهای میعانات گازی (۴۵ درصد برآورد اولیه از هزینه کل پالایشگاه) و بسته سوم تأسیسات فرآورش گاز (۴۰ درصد کل هزینه پالایشگاه) خواهد بود. همچنین بسته مناقصه در دریا نیز در سه بخش سکوها، خطوط لوله و تاپ‌ساید (قسمت فوقانی سکوها) بهره‌برداری) تنظیم شده و انعقاد قرارداد احداث جکت‌ها (پایه‌های سکوها) در سال گذشته با شرکت ایزوایکو به مرحله نهایی رسیده است. برای مناقصه دو بسته دیگر نیز در حال ارزیابی شرکت‌های حاضر در مناقصه هستیم. در مناقصه احداث خطوط لوله شرکت‌های صدرا و تأسیسات دریایی ایران شرکت کرده‌اند که تلاش می‌کنیم یک شرکت خارجی نیز به آنها اضافه شود. در خصوص تاپ‌ساید نیز سه شرکت صدرا، تأسیسات دریایی و صف برای اجرای پروژه و حضور در مناقصه، پیشنهاد خود را ارائه کرده‌اند.»

طبق برنامه‌ریزی‌های انجام شده توسط شرکت پتروپارس، تا پایان شهریور ماه ۸۶ مناقصات بخش خشکی کامل و حداکثر تا آخر پاییز قراردادها منعقد خواهد شد. در حال حاضر نیز عملیات آماده‌سازی سایت فاز ۱۲ در منطقه تنبک در حال انجام است و تا شش ماه آینده آماده‌سازی سایت به اتمام می‌رسد و فضا برای اجرای اولین EPC (بسته اول) آماده خواهد شد.

مدیرعامل شرکت پتروپارس در خصوص تامین مالی این پروژه گفت: «تأمین سرمایه ۴ میلیارد دلاری مورد نیاز برای توسعه این فاز در بخش دریا و خشکی را شرکت نیکو بر عهده گرفته است، ولی با توجه به حجم بالای سرمایه‌گذاری در این فاز لازم است تا تمهیدات خاصی نیز از سوی وزارت نفت اندیشیده شود، چرا که این فاز با توجه به میزان تولید، پس از بهره‌برداری درآمد قابل توجهی را نصیب کشور خواهد کرد.» باید توجه کرد که به علت حجم بالای تولید گاز از این فاز و همچنین تفاهم‌نامه‌ای که با شرکت OMV برای خرید ال.ان.جی این فاز امضاء شده، اهمیت تسریع در انجام فعالیت‌های اجرایی آن دو چندان شده است. در واقع با رسیدن ال.ان.جی ایران به اروپا علاوه بر ایجاد یک بازار جدید برای گاز ایران، نقش استراتژیک ایران به عنوان دومین کشور دارنده مخازن گازی در جهان نیز خود را بیشتر نشان خواهد داد.

برنامه ایران در تولید ال.ان.جی

ایران در برنامه دارد تا با تولید ۷۵ میلیون تن ال.ان.جی در سال به یکی از کشورهای بزرگ تولید کننده ال.ان.جی در دنیا تبدیل شود. ایران در این برنامه ساخت ۵ طرح ال.ان.جی را در منطقه جدید تنبک با نام‌های «پارس ال.ان.جی»، «پرشین ال.ان.جی»، «ایران ال.ان.جی» و دو طرح ال.ان.جی برای استفاده از گاز استحصالی از میادین گازی «گلشن، فردوس و پارس شمالی» را در دستور کار خود دارد. پروژه «ایران ال.ان.جی» که روزانه ۱/۹۴ میلیارد فوت‌مکعب گاز فاز ۱۲ را به ال.ان.جی تبدیل خواهد نمود، بر مبنای فناوری مایع‌سازی شرکت لینده اجرا خواهد شد و مطالعات امکان‌سنجی آن در سال ۱۹۹۶ توسط شرکت‌های لینو، او‌آی‌سی و سز انجام شده و بخش تکمیلی آن در سال ۱۹۹۷ توسط شرکت‌های دوو و جی‌جی‌سی به پایان رسیده است. بخشی از برنامه‌های طراحی - مهندسی این پروژه نیز توسط شرکت‌های جی‌جی‌سی و تکنیپ در ابتدای سال ۲۰۰۴ انجام شده است. این پروژه به سه بسته برای مزایده با عنوان قراردادهای مهندسی، خرید و ساخت تقسیم شده که شامل پروژه‌های کارخانه مایع‌سازی گاز، مخازن ذخیره‌سازی ال.ان.جی و ساخت موج‌شکن و تأسیسات بندری می‌باشد. در سال گذشته قرارداد ساخت مخازن ذخیره LNG با شرکت کره‌ای «دوو» و «قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء» منعقد شد. همچنین پروژه آماده‌سازی سایت و ساخت اسکله صادراتی هم‌اکنون

خط لوله نابوکو، مسیر انتقال گاز خاورمیانه به اروپا

خط لوله نابوکو که در صورت نهایی شدن تفاهات ایران و OMV، گاز ایران را به اروپا منتقل خواهد کرد، خط لوله‌ای است که تحت یک کنسرسیوم مشترک بین شرکت‌های Mol مجارستان، Botas ترکیه، بلغارگاز بلغارستان، ترانس گاز رومانی و با مشارکت و هدایت OMV اتریش احداث خواهد شد و گاز را از ترکیه به اتریش خواهد رساند، همچنین قرار است شرکت ششمی نیز به این کنسرسیوم بپیوندد. این خط لوله ۳۳۰۰ کیلومتری در فاز اول که از سال ۲۰۰۸ آغاز می‌شود تا سال ۲۰۱۲ لوله‌گذاری خواهد شد. فاز دوم این طرح که از سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۷ به طول می‌انجامد شامل نصب تجهیزات و کمپرسورها خواهد بود که ظرفیت انتقال خط لوله را به ۳۱ میلیارد مترمکعب در سال می‌رساند و برای استفاده از حداکثر ظرفیت آن می‌توان گاز مورد نیاز آن را از کشورهایی چون ایران، عراق، مصر، آذربایجان، روسیه، حوزه دریای سیاه و رومانی تهیه کرد. در حال حاضر برای تأمین مالی این پروژه که مبلغی بالغ بر ۶ میلیارد دلار خواهد بود، مذاکراتی با بانک جهانی و بانک اروپا (European Bank) انجام شده است.

سابقه OMV در ایران

OMV شرکتی است که ۳۰ درصد سهام آن در اختیار دولت اتریش قرار دارد. OMV در بخش پالایش و بازاریابی، اکتشاف و استخراج و انتقال و فروش گاز فعالیت دارد. این شرکت که سابقه ۵۰ ساله در اکتشاف و استخراج میادین نفت و گاز در اروپای مرکزی دارد، هم‌اکنون بزرگ‌ترین شرکت نفتی این منطقه نیز به حساب می‌آید. شرکت OMV از سال ۱۳۸۰ فعالیت خود را در ایران با امضاء قرارداد اکتشافی بلوک مهر آغاز کرد. قرارداد بلوک مهر که با یک کنسرسیوم از OMV اتریش (۳۴٪)، ریسول اسپانیا (۳۳٪) و سیپترول شیلی (۳۳٪) منعقد شده، انجام عملیات اولیه اکتشافی را طی چهار سال در حوزه مهر به این کنسرسیوم واگذار کرده است. در سال ۲۰۰۴ اولین چاه اکتشافی در این منطقه حفر شد که پس از انجام مطالعات اولیه برداشت روزانه ۴۰ هزار بشکه نفت از این میدان تأیید شد و اطلاعات مربوطه در سال ۲۰۰۵ برای تأییدیه نهایی شرکت ملی نفت ایران در اختیار این شرکت قرار گرفت و شرکت ملی نفت ایران در سال ۲۰۰۷ اقتصادی بودن تولید از این میدان را تأیید نمود و مذاکرات فاز توسعه‌ای آن در حال حاضر آغاز شده است. همچنین OMV یکی از شرکت‌هایی است که اسناد مناقصه ۱۷ بلوک اکتشافی ایران را در سال ۲۰۰۷ خریداری کرده است.

جایگاه OMV در جهان

OMV در بین شرکت‌های عمده نفتی بین‌المللی، شرکت چندان شناخته شده و مهمی نیست و فروش سالیانه آن تنها به ۱۳ میلیارد دلار و ذخایر نفت آن به ۱/۴ میلیارد بشکه می‌رسد و تولید نفت آن برابر با ۳۲۴ هزار بشکه در روز است. اما این شرکت در زمینه فروش گاز در منطقه اروپا و به طور خاص اروپای مرکزی نقش مهم‌تری را ایفا می‌کند. این شرکت و شرکت "اکون گاز" که تحت راهبری OMV است در سال ۲۰۰۵ در بازار جهانی گاز توانسته‌اند ۸/۹ میلیارد مترمکعب گاز را به صورت عمده به فروش رسانند. هم‌چنین یک سوم صادرات گاز روسیه به اروپای غربی، از طریق خطوط مرکزی "بومگارتن" که متعلق به OMV است انجام می‌شود که نشان‌دهنده نقش مهم این شرکت در شبکه گازرسانی اروپا و اهمیت آن به عنوان مسیر اصلی انتقال گاز به اروپا است و این نقش با اجرای پروژه خط لوله نابوکو کلیدی‌تر خواهد شد. در صورتی که این خط لوله به ظرفیت انتقال ۳۱ میلیارد مترمکعب گاز در سال برسد می‌تواند نقش مهمی

به ارزش ۱۰ تا ۱۲ میلیارد دلار برای صادرات به اروپا از طریق خط لوله نابوکو نیز انجام شده است که انتظار می‌رود تا نیمه دوم سال ۲۰۰۷ میلادی نهایی شود.

انتقال گاز ایران به اروپا و نقش ترکیه

سیدکاظم وزیری همامانه وزیر نفت نیز امضاء این تفاهم‌نامه را گام مهمی به منظور صادرات گاز ایران به اروپا دانست و در خصوص نحوه انتقال گاز ایران به اروپا از طریق ترکیه گفت: «به منظور تحقق صادرات گاز به اروپا مشکل انتقال گاز از طریق ترکیه باید توسط کشورهای اروپایی مرتفع شود و پس از حل این مسأله می‌توانیم برنامه صادرات گاز به اروپا را طی یک برنامه زمان‌بندی شده در دستور کار قرار دهیم.» در این خصوص شواهد نشان می‌دهد که ترکیه بسیار به انتقال گاز ایران به اروپا از طریق این کشور علاقه مند بوده و معاون وزیر

انرژی و منابع طبیعی ترکیه در این زمینه اعلام کرده است که ترکیه به شدت پیگیر موضوع انتقال گاز ایران به اروپا از طریق این کشور است. "بگیراک‌سوی" در خصوص خط لوله انتقال گاز ایران به اروپا گفت: «ترکیه به طرح لوله نابوکو اهمیت زیادی می‌دهد و این طرح نه برای ترکیه، بلکه برای کشورهای اروپای جنوب شرقی نیز بسیار حائز اهمیت است.» ترکیه کشوری است که از لحاظ موقعیت جغرافیایی و قرار گرفتن بین قاره کهن آسیا و قاره سبز اروپا یک پل ارتباطی مناسب برای ایجاد ارتباط بین خاورمیانه و اروپا است. ترکیه در حال حاضر سالانه ۱۰ میلیون مترمکعب گاز از ایران برای مصارف خود خریداری می‌کند، اما این کشور در برنامه دارد که به طور گسترده در برنامه انتقال گاز به اروپا نقش‌آفرینی کند و با خرید گاز از کشورهای خاورمیانه و فروش آن به کشورهای اروپایی - با وجود نداشتن سهمی در میان کشورهای دارنده مخازن گازی - در صحنه بازار جهانی گاز سهم قابل قبولی را کسب کرده و از این موقعیت هم به لحاظ اقتصادی و هم سیاسی بهترین بهره را ببرد. این در حالی است که ترکیه با افزایش نقش خود در تأمین گاز اروپا می‌تواند از حمایت‌های بیشتری در صحنه بین‌المللی برخوردار گردیده و پیوستن خود به اتحادیه اروپا را تسهیل کند.

مدیره کنسرسیوم نفت و گاز مجارستان را بر عهده دارد، در حال حاضر میزان ذخایر مطمئن برای تأمین گاز خط لوله نابوکو را محدود به ذخایر ۶ میلیارد مترمکعبی آذربایجان عنوان کرد و تأمین گاز برای مابقی ظرفیت خالی این خط لوله را از اولویت‌های کنسرسیوم این خط لوله دانست. از طرفی آمریکا هم به علت وجهه سیاسی خود می‌خواهد علاوه بر تحریم ایران به نحوی کشورهای دیگر را نیز مقید به اجرای قانون خود کند و نیز شاید با اجرای این تفاهم‌نامه میزان کنترل خود را بر انرژی اروپا با کاهش مواجه می‌بیند و لذا با این تفاهم‌نامه مخالفت می‌کند. چرا که اجرای این تفاهم‌نامه، علاوه بر خنثی کردن تحریم‌ها، موجب افزایش قدرت ایران در منطقه و در بین کشورهای اتحادیه اروپا خواهد شد و در بلندمدت میزان حمایت اتحادیه اروپا از آمریکا در برنامه‌های خصمانه خود علیه ایران را تحت تأثیر قرار خواهد کرد.

یک روزنامه‌نگار که فعالیت‌های OMV را به دقت تحت نظر دارد،

افزایش فشارهای آمریکا بر OMV را بی‌نتیجه خواند. چرا که این شرکت هیچ بدهی خارجی نداشته و بازار محصولات آن نیز تنها در اروپا و شمال آفریقا است. همچنین این شرکت اعتبارات مورد نیاز خود را منحصراً از بانک‌های اروپایی تأمین می‌کند.

اما روسیه در خصوص اجرای این تفاهم‌نامه سکوت کرده است. به نظر می‌رسد که روسیه از اجرایی شدن این گونه تفاهم‌نامه‌ها که انحصاری روسیه در بازار گاز اروپا را خدشه‌دار می‌کند خوشنود نخواهد شد. همچنین روسیه به خوبی این را می‌داند که ایران با داشتن ۱۷ درصد ذخایر گازی جهان، پتانسیل لازم برای داشتن سهمی قابل توجه از بازار اروپا را داراست. البته موافقتنامه چند ماه پیش شرکت اکون گاز اتریش با روسیه می‌تواند تا حدودی وضعیت روسیه را در بازار اروپا تثبیت کند. در این موافقتنامه بلندمدت شرکت "اکون گاز" متعهد شده است تا شش میلیارد و ۵۰۰ میلیون مترمکعب گاز را تا سال ۲۰۲۷ از روسیه تحویل گیرد.

در شرایط موجود که اتحادیه اروپا موافقت خود را نسبت به این تفاهم اعلام نموده و آمریکا اعلام کرده است که در صورت نهایی شدن تفاهم‌نامه و اثبات نقض قوانین تحریم ایران، شرکت OMV را جریمه خواهد کرد، لازم است که از نیاز اروپا، برای انعقاد قرارداد در بهترین شرایط و با یک قدرت چانه زنی بالا استفاده شود.

را در امنیت عرضه انرژی اروپا بازی کند.

نیاز اروپا به انرژی پیشگام‌تر از اهداف سیاسی

تحقق چنین قراردادی تکرار تاریخ خواهد بود. در حدود سال‌های ۱۹۸۵ و ۱۹۸۶ میلادی زمانی که اروپا برای متنوع ساختن مبادی تأمین انرژی خود از نفت وارداتی از متحدان آمریکا به سمت واردات گاز از شوروی سابق رفت، این عمل به شدت مورد مخالفت آمریکا قرار گرفت. آمریکا همواره تمایل داشته است که تمامی منابع و مسیرهای انرژی رقابتی عمده اقتصادی خود و به‌ویژه اروپا را تحت کنترل خود داشته باشد. اما متقابلاً منافع اروپایی‌ها در این نبود که همه تخم‌مرغ‌های انرژی خود را در سبد نفت و به عبارتی تحت قدرت نفوذ ایالات متحده آمریکا قرار دهند و حال که وابستگی به انرژی وارداتی اجتناب‌ناپذیر بود، حداقل می‌خواستند میان نفوذ آمریکا و روسیه تعادل برقرار کنند. در طول این بیست سال سهم نسبی گاز رشد چشم‌گیری داشته و قاره سبز به علت اجرایی کردن سیاست‌های زیست‌محیطی به ناچار صنایع خود را به سمت استفاده از گاز متمایل ساخته است. از سویی دیگر مردان انرژی، قرن بیست و یک را قرن گاز نامیده‌اند، چرا که علاوه بر افزایش سهم این محصول در سبد انرژی جهان و وجود ذخایر بیشتر آن نسبت به نفت احتمال کشف میادین جدید گاز از نفت بیشتر بوده و جهان به ناچار سمت‌گیری بیشتری را به سمت گاز خواهد داشت و سهم گاز در سبد انرژی افزایش خواهد یافت. علاوه بر این گاز نسبت به نفت از سازگاری بیشتری با محیط‌زیست برخوردار است.

در چنین شرایطی در سال گذشته وقوع یک اتفاق، بار دیگر اروپا را به فکر متنوع‌سازی سبد انرژی خود انداخت. روسیه که بخش اعظمی از گاز اروپا را تأمین می‌کند در زمستان سال ۲۰۰۶ در منازعات خود با اکراین، خط لوله گاز به اروپا را بست و چند روز از صادرات گاز به اروپا جلوگیری کرد. در این شرایط در واقع روسیه اهرم فشاری را امتحان نمود که می‌تواند اهرمی تأثیرگذار در روند تعامل اتحادیه اروپا و روسیه باشد. از این پس متنوع‌سازی مبادی تأمین گاز به طور جدی در دستور کار اتحادیه اروپا قرار گرفت و به همین علت طرح خط لوله نابوکو مورد علاقه و حمایت این اتحادیه قرار گرفت، چرا که با گسترده شدن طیف کشورهای مبادی انرژی اروپا را تأمین می‌کنند در واقع اهرم فشار روسیه بر اتحادیه اروپا کندتر خواهد شد. در همین راستا است که دولت اتریش و اتحادیه اروپا از امضاء تفاهم‌نامه بین ایران و OMV به شدت استقبال کردند و این در حالی است که دولت آمریکا به شدت با آن مخالفت می‌نماید و روسیه در این مورد سکوت اختیار کرده است.

وزیر امور خارجه اتریش به روشنی از این تفاهم‌نامه دفاع کرده و آن را در چارچوب تحریم‌های اقتصادی کلی بر ضد ایران ندانست. همچنین آلمان که اکنون ریاست دوره‌ای اتحادیه اروپا را بر عهده دارد این تفاهم‌نامه را منحصراً مربوط به شرکت OMV دانسته است که ربطی به مسایل حاشیه‌ای ندارد. شورای اتحادیه اروپا نیز طی دستوری ابلاغ کرده است که شرکت‌های این اتحادیه نباید از قوانین مشخص آمریکا با هدف اجرا در سایر کشورها پیروی کنند.

بررسی شرایط موجود نشان دهنده نیاز شدید اروپا به متنوع‌سازی مبادی گاز مورد نیاز خود است که با وجود شرایط خاص ایران و تحریم‌ها و مخالفت آمریکا، این اتحادیه حاضر به حمایت از چنین تفاهم‌نامه‌ای شده است. در واقع با افزایش نقش گاز در سبد انرژی اروپا روز به روز وابستگی این اتحادیه به روسیه بیشتر خواهد شد و این در حالی است که با وجود اجرای فاز طراحی-مهندسی خط لوله نابوکو هنوز منابع تأمین‌کننده مطمئنی برای گاز آن یافت نشده است. "سولت‌هرناردی" که ریاست هیئت